C/2024/6340

7.11.2024

P9_TA(2024)0076

Správa o vykonávaní stratégie EÚ pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. februára 2024 o vykonávaní stratégie EÚ pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (2023/2082(INI))

(C/2024/6340)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

— so zreteľom na článok 2 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

— so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach (EDĽP) a na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“),

— so zreteľom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“),

— so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 5. júna 2018 vo veci C-673/16,

— so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv,

— so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor), ktorý Európska únia ratifikovala 28. júna 2023,

— so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa, Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, Dohovor OSN o odstránení rasovej diskriminácie a Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím,

— so zreteľom na jogjakartské princípy a na uplatňovanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv v súvislosti so sexuálnou orientáciou, rodovou totožnosťou, rodovým vyjadrením a pohlavnými znakmi,

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0698),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2021 o právach LGBTIQ osôb v EÚ ([1]),

— so zreteľom na správu Komisie o pokroku pri vykonávaní stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2021 o vyhlásení EÚ za zónu slobody pre LGBTIQ osoby ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. septembra 2020 o návrhu rozhodnutia Rady o určení jasného rizika vážneho porušenia zásady právneho štátu zo strany Poľskej republiky ([3]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 8. júla 2021 o porušeniach práva EÚ a práv LGBTIQ občanov v Maďarsku v dôsledku právnych zmien prijatých maďarským parlamentom ([4]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2022 o rastúcom počte trestných činov z nenávisti voči LGBTIQ+ osobám v celej Európe s ohľadom na nedávnu homofóbnu vraždu na Slovensku ([5]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 20. apríla 2023 o všeobecnej dekriminalizácii homosexuality vzhľadom na nedávny vývoj v Ugande ([6]),

([1]) Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 2.
([2]) Ú. v. EÚ C 474, 24.11.2021, s. 140.
([3]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0225.
([4]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0362.
([5]) Prijaté texty, P9_TA(2022)0372.
([6]) Prijaté texty, P9_TA(2023)0120.

— so zreteľom na návrh nariadenia Rady o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní rozhodnutí a prijímaní verejných listín vo veciach rodičovstva a o zavedení európskeho osvedčenia o rodičovstve (COM(2022)0695), ktorý predložila Komisia 7. decembra 2022,

— so zreteľom na štúdiu generálneho riaditeľstva Európskeho parlamentu pre parlamentné výskumné služby z decembra 2023 s názvom Stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 – prehľad vykonávania ([7]),

— so zreteľom na usmernenia EÚ k stratégiám a akčným plánom na posilnenie rovnosti LGBTIQ osôb, ktoré vypracovala Komisia v roku 2022,

— so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2024/442 z 24. januára 2024 o žiadosti o registráciu európskej iniciatívy občanov s názvom Zákaz konverzných praktík v Európskej únii podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/788 ([8]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe udelenia súhlasu s vypracovaním iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,

— so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A9-0030/2024),

A. keďže práva LGBTIQ+ osôb sú základnými právami a brzdy a protiváhy, pokiaľ ide o právny štát a demokraciu, majú zásadný význam pre ochranu práv LGBTIQ osôb; keďže bezpečnosť a dôstojnosť LGBTIQ+ osôb je bezpečnosťou a dôstojnosťou nás všetkých;

B. keďže právo na rovnaké zaobchádzanie a nediskrimináciu je základné právo zakotvené v zmluvách a v charte a malo by sa plne rešpektovať;

C. keďže rovnosť a ochrana menšín patria medzi hodnoty EÚ zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ;

D. keďže v článku 21 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa stanovuje, že každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov;

E. keďže všetky členské štáty prijali v rámci medzinárodného práva a zmlúv EÚ záväzok a povinnosť rešpektovať, zaručovať, chrániť a napĺňať základné práva;

F. keďže v niektorých členských štátoch sa dosiahol pokrok v ochrane a podpore práv LGBTIQ+ osôb;

G. keďže diskriminácia na základe skutočnej alebo vnímanej sexuálnej orientácie, rodovej identity, rodového prejavu a pohlavných znakov (ďalej len „SOGIESC“) pretrváva v celej EÚ;

H. keďže vývoj v niektorých členských štátoch ukázal, že pokrok v oblasti práv LGBTIQ+ osôb nemožno považovať za samozrejmosť;

I. keďže v roku 2022 Komisia spolu s Európskym parlamentom a 15 členskými štátmi podala na Súdny dvor žalobu na Maďarsko v súvislosti s porušovaním práv LGBTIQ osôb;

J. keďže Lotyšsko by sa malo pripojiť k podskupine pre rovnosť LGBTIQ osôb, ktorá bola zriadená v rámci skupiny na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť – ako posledný členský štát po Cypre, ktorý o to nedávno prejavil záujem – s cieľom zlepšiť vykonávanie stratégie rovnosti LGBTIQ osôb vo všetkých členských štátoch;

K. keďže Európsky parlament čo najdôraznejšie odsúdil diskriminačné zákony, politiky a praktiky voči LGBTIQ+ osobám, ako je napríklad tzv. zákon proti homosexualite v Ugande;

L. keďže 30. novembra 2023 najvyšší súd v Rusku zakázal medzinárodné hnutie LGBT, ktoré vyhlásil za extrémistickú organizáciu; keďže toto rozhodnutie je vážnym útokom na LGBTIQ+ osoby a obhajcov ľudských práv v Rusku a bude mať vážny vplyv na ich situáciu; keďže LGBTIQ+ osoby v Číne zažívajú zvýšené obťažovanie a cenzúru, a to aj online;

M. keďže Medzinárodná asociácia lesieb, gejov, bisexuálov, transrodových a intersexuálnych osôb (ILGA) vo výročnom európskom preskúmaní za rok 2023 zdokumentovala najvyšší počet aktov násilia páchaných na LGBTIQ+ osobách za 12 rokov;

([7]) Štúdia – Stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 – prehľad vykonávania, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre parlamentné výskumné služby, 2023.
([8]) Ú. v. EÚ L, 2024/442, 05.02.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/442/oj.

N. keďže nárast rétoriky zameranej proti právam, a to aj zo strany volených politikov, prispel k tomu, že LGBTIQ+ osoby a obhajcovia práv LGBTIQ+ osôb sú vystavení nepriateľskému prostrediu;

O. keďže budovanie bezpečných, slobodných a inkluzívnych spoločností pre LGBTIQ+ osoby znamená riešenie viacnásobných a prierezových prejavov diskriminácie, vylúčenia a násilia;

P. keďže LGBTIQ+ osoby čelia na celom svete diskriminácii a násiliu;

Q. keďže Európska únia sa zaviazala presadzovať a chrániť práva LGBTIQ+ osôb na celom svete;

R. keďže všetky formy a prejavy nenávisti a neznášanlivosti vrátane nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisti sú nezlučiteľné s hodnotami EÚ, ktorými sú ľudská dôstojnosť, sloboda, demokracia, rovnosť, právny štát a dodržiavanie ľudských práv, ako sú zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ;

S. keďže postupy tzv. konverznej terapie môžu spočívať v rôznych metódach, ako sú elektrošoky, užívanie hormónov alebo exorcistické obrady, ktoré predstavujú praktiky mučenia; a odhaduje sa, že 2 % LGBTIQ+ osôb v EÚ boli skutočne podrobené takýmto postupom tzv. konverznej terapie a 5 % bola konverzná terapia ponúknutá, hoci skutočné čísla môžu byť oveľa vyššie;

T. keďže európska iniciatíva občanov s názvom Zákaz konverzných praktík v Európskej únii bola Komisii predložená 27. novembra 2023; keďže vyzýva EÚ, aby prijala opatrenia s cieľom navrhnúť záväzný právny zákaz postupov konverzie zameraných na LGBTIQ+ občanov v Európskej únii; keďže Komisia túto európsku iniciatívu občanov v plnom rozsahu zaregistrovala 21. januára 2024;

Hlavné závery

1. víta stratégiu Komisie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, ktorú Komisia prijala 12. novembra 2020 (COM(2020)0698), a jej nedávnu správu o pokroku pri vykonávaní tejto stratégie; víta záväzok Komisie podporovať členské štáty pri vykonávaní stratégie a vyjadruje hlboké znepokojenie nad rozdielnou otvorenosťou stratégie v jednotlivých členských štátoch; víta úsilie Komisie o dosiahnutie rovnosti LGBTIQ+ osôb vo všetkých oblastiach zahrnutých do stratégie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že niektoré kľúčové opatrenia, ktoré Komisia pôvodne plánovala, sa doteraz nevykonali;

2. uznáva pokrok dosiahnutý pri vykonávaní stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, pričom zdôrazňuje, že skutočná rovnosť LGBTIQ+ osôb v EÚ je stále ďaleko od aktuálnej skutočnosti; vyjadruje znepokojenie nad diskrimináciou a násilím, ktorým čelia LGBTIQ+ osoby v EÚ, a tým, ako to ovplyvňuje ich neobmedzenú možnosť viesť slobodný a dôstojný život;

3. ľutuje, že Rada už od roku 2008 blokuje horizontálnu antidiskriminačnú smernicu; domnieva sa, že akákoľvek aktualizácia tohto návrhu Komisiou musí vychádzať z pozície Európskeho parlamentu, zameriavať sa na prierezovú diskrimináciu a výslovne zakazovať diskrimináciu na základe akejkoľvek kombinácie dôvodov uvedených v charte; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada tieto požiadavky ignorovala, a naliehavo ju vyzýva, aby ich začlenila do svojho mandátu a aby prijala všetky primerané opatrenia na boj proti diskriminácii v EÚ;

4. vyzýva na zahrnutie všetkých dôvodov diskriminácie súvisiacich so sexuálnou orientáciou, rodovou identitou, rodovým vyjadrením a pohlavnými znakmi do antidiskriminačných právnych predpisov EÚ na základe širokého výkladu dôvodov diskriminácie na základe sexuálnej orientácie a pohlavia a zásady rovnosti žien a mužov stanovenej v zmluvách; poznamenáva, že sa tým zabezpečí právna istota a komplexnosť ochrany LGBTIQ+ osôb;

5. zdôrazňuje, že LGBTIQ+ osoby sú neprimerane postihnuté bezdomovectvom, chudobou a sociálno-ekonomickým vylúčením; vyjadruje znepokojenie nad dôsledkami pandémie ochorenia COVID-19 a krízy životných nákladov a krízy bývania, na životy LGBTIQ+ osôb; opätovne pripomína, že bývanie je základným právom;

6. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek právnym predpisom EÚ, ktoré zakazujú diskrimináciu na základe sexuálnej orientácie v zamestnaní a povolaní, LGBTIQ+ osoby ešte stále čelia prekážkam v prístupe k zamestnaniu, najmä k dôstojným pracovným miestam; domnieva sa, že práva LGBTIQ+ osôb sú právami pracovníkov;

7. zdôrazňuje, že diskriminácia na základe skutočnej alebo vnímanej sexuálnej orientácie, rodovej identity, rodového vyjadrenia a pohlavia má stále výrazný vplyv na fyzické, duševné a sexuálne zdravie a pohodu LGBTIQ+ osôb; vyjadruje poľutovanie nad tým, že LGBTIQ+ osoby stále čelia diskriminácii v prístupe k zdravotnej starostlivosti; zdôrazňuje, že prístup k zdravotnej starostlivosti by sa mal poskytovať ako všeobecná, včasná a prístupná verejná služba;

8. zdôrazňuje potrebu inkluzívneho a bezpečného vzdelávania pre LGBTIQ+ osoby vo všetkých členských štátoch, najmä pre LGBTIQ+ mladých ľudí;

9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že LGBTIQ+ osoby sú v niektorých členských štátoch stále diskriminované, pokiaľ ide o prístup k sociálnej ochrane, sociálnemu zabezpečeniu, prístupu k dodávkam tovaru a iným odvetviam alebo službám;

10. vyjadruje poľutovanie nad tým, že staršie LGBTIQ+ osoby sú obzvlášť postihnuté nedostatkom práv LGBTIQ+ osôb, čo ďalej prehlbuje pocit sociálnej izolácie a prekážky v prístupe k základným službám; zdôrazňuje, že staršia LGBTIQ+ populácia je často zanedbávaná pri tvorbe verejných politík a projektov vrátane tých, ktoré sú prispôsobené pre LGBTIQ+ osoby; zdôrazňuje, že staršia populácia LGBTIQ+ je neprimerane postihnutá chudobou a nedostatkom prístupu k dôstojnému bývaniu a primeranej sieti starostlivosti; zdôrazňuje, že európska zóna slobody LGBTIQ nemôže nikoho vynechať;

11. zdôrazňuje, že služby starostlivosti o LGBTIQ+ osoby musia vždy zabezpečovať dôstojnosť, nezávislosť, samostatnosť a blahobyt osôb, ktorým sa poskytujú, ako aj ich účasť na spoločenskom živote, vrátane možnosti domácej starostlivosti a komunitných služieb;

12. konštatuje, že LGBTIQ+ osoby vo vidieckych, v okrajových a najvzdialenejších regiónoch čelia osobitným výzvam a prekážkam v prístupe k základným službám;

13. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že LGBTIQ+ osoby potrebujú uplatniť svoje právo požiadať o azyl v Európskej únii; vyjadruje znepokojenie nad tým, že transrodové a intersexuálne osoby čelia pri podávaní žiadostí o azyl ešte ďalším prekážkam; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa situácia LGBTIQ+ osôb zohľadňovala pri navrhovaní azylovej a migračnej politiky Únie;

14. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nárastom nenávistných prejavov, trestných činov z nenávisti a násilia voči LGBTIQ+ osobám, a to aj na online platformách, kde by to mohlo viesť k porušeniu práv na súkromie divákov obsahu LGBTIQ+; pripomína potrebu preventívnej a ochrannej verejnej politiky týkajúcej sa nenávistných prejavov motivovaných predsudkami, trestných činov z nenávisti a násilia voči LGBTIQ+ osobám; uznáva, že prípady nenávistných prejavov a trestných činov voči LGBTIQ+ osobám sú nedostatočne nahlasované, čo je spôsobené nedostatkom dôvery vo verejné orgány pri riešení takýchto trestných činov;

15. odsudzuje skutočnosť, že nárast krajne pravicových politických síl podnietil nárast stigmatizácie, obťažovania, násilia a prenasledovania LGBTIQ+ osôb a organizácií občianskej spoločnosti a aktivistov LGBTIQ+; odsudzuje rastúce obviňovanie komunity LGBTIQ+ a škodlivé označovanie podpory práv LGBTIQ+ osôb za „ideológiu“;

16. zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ riešila situáciu LGBTIQ+ osôb v rámci formálnych rokovaní s kandidátskymi krajinami a podporovala všetky krajiny zapojené do procesu rozširovania pri odstraňovaní legislatívnych medzier a zabezpečovaní základných práv LGBTIQ+ osôb;

17. trvá na tom, že EÚ musí zaujať spoločný prístup k právnemu uznávaniu manželstiev a partnerstiev osôb rovnakého pohlavia a dúhových rodičov vrátane transrodových rodičov a k právnemu uznávaniu rodu, aby sa zaistil najlepší záujem detí v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ a ESĽP;

18. poukazuje na výzvy, ktorým čelia transrodové, nebinárne a intersexuálne osoby v EÚ, najmä v súvislosti s ich sociálno-ekonomickým a sociálno-demografickým postavením; zdôrazňuje, že absencia právnych postupov uznania rodu alebo prekážky v prístupe k týmto postupom v členských štátoch porušujú práva transrodových, nebinárnych a intersexuálnych osôb v celej Únii a bránia ich túžbam;

19. trvá na tom, že dúhové rodiny majú právo na voľný pohyb v EÚ a deti dúhových rodín by nemali byť diskriminované pri získavaní občianstva EÚ;

20. vyjadruje znepokojenie nad tým, že technológie na rozpoznávanie tváre a profilovanie by mohli spôsobiť väčšie riziká pre LGBTIQ+ osoby, najmä pre transrodové, nebinárne a intersexuálne osoby;

21. vyjadruje poľutovanie nad tým, že chýba ucelený prehľad o financovaní rovnosti LGBTIQ+ osôb zo strany EÚ v rámci rôznych programov na podporu stratégie;

22. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby Komisia zabezpečila prístup k financovaniu pre organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace v oblasti ľudských práv LGBTIQ+ osôb v Únii a v tretích krajinách; konštatuje, že primerané a flexibilné financovanie organizácií občianskej spoločnosti, ktoré obhajujú práva LGBTIQ+ osôb, je základnou podmienkou ochrany a podpory práv LGBTIQ+ osôb v Európskej únii a v tretích krajinách;

23. víta iniciatívy EÚ zamerané na ochranu obhajcov ľudských práv LGBTIQ+ osôb a na uľahčenie ich práce pri obrane základných práv; zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ pokračovala v boji proti stigmatizácii a obťažovaniu obhajcov ľudských práv LGBTIQ+ osôb. víta podporu, ktorú Komisia poskytuje aktivistom LGBTIQ+ na Ukrajine, najmä prostredníctvom „priameho zadania“ od začiatku ruskej invázie a útočnej vojny proti Ukrajine;

24. pripomína, že európska humanitárna pomoc by mala zohľadňovať rodové hľadisko, vek, ochranu a LGBTIQ+ osoby, ako aj prierezovosť ako zásadu, a mala by byť v súlade s humanitárnymi zásadami;

25. zdôrazňuje, že EÚ nesmie pri ochrane základných práv na nikoho zabudnúť;

Odporúčania

26. vyzýva EÚ a členské štáty, aby zabezpečili skutočné uplatňovanie práv LGBTIQ+ osôb vo všetkých politikách EÚ; vyzýva, aby sa politiky vzťahovali na dôvody viacnásobnej a prierezovej diskriminácie, ktorá môže byť okrem iného založená na sociálno-ekonomickom statuse, veku, rase, náboženstve, skutočnej alebo domnelej sexuálnej orientácii, rodovej identite, rodovom vyjadrení a pohlavných znakoch alebo zdravotnom postihnutí; žiada, aby sa v politikách zohľadňovali osobitné podmienky vidieckych, okrajových a najvzdialenejších regiónov;

27. vyzýva EÚ a členské štáty, aby zahrnuli SOGIESC do dôvodov, ktoré sa zohľadňujú v antidiskriminačných právnych predpisoch EÚ, v súlade s mandátom Európskeho parlamentu k návrhu smernice o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie ([9]);

28. vyzýva EÚ a členské štáty, aby zapájali LGBTIQ+ osoby do tvorby politiky, a to aj do navrhovania a vykonávania sociálno-ekonomických a bytových politík a politík v oblasti vzdelávania; vyzýva členské štáty, aby riešili krízu v oblasti životných nákladov a bývania, a to aj stanovením osobitných opatrení pre LGBTIQ+ osoby;

29. vyzýva členské štáty, aby uplatňovali smernicu o rovnakom zaobchádzaní v zamestnaní a v povolaní;

30. víta návrh Komisie na nariadenie o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní rozhodnutí a prijímaní verejných listín vo veciach rodičovstva a o zavedení európskeho osvedčenia o rodičovstve s cieľom chrániť práva všetkých detí tým, že sa zabezpečí, aby sa ich rodičovské väzby, najmä vrátane rodičov rovnakého pohlavia, vytvorené v jednom členskom štáte, uznávali vo všetkých členských štátoch EÚ; žiada Komisiu, aby preskúmala potenciál iných právnych základov v zmluvách, najmä článkov 19 a 21 ZFEÚ, s cieľom zabezpečiť, aby manželstvá, partnerstvá, rodičovstvo a rodinné životy LGBTIQ+ osôb boli plne a bezpodmienečne uznané všetkými členskými štátmi bez diskriminácie a prekážok voľného pohybu;

31. víta rozhodnutie Komisie z 15. júla 2021 začať právne kroky proti členským štátom za porušovanie základných práv LGBTIQ+ osôb; vyzýva Komisiu, aby naďalej pozorne monitorovala vykonávanie práva EÚ v členských štátoch a začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti, ak boli porušené základné práva LGBTIQ+ osôb, a to podľa článku 2 Zmluvy o EÚ, Charty základných práv, prípadne sekundárnych právnych predpisov; vyzýva Komisiu, aby systematicky využívala zrýchlené konania a žiadosti o predbežné opatrenia na Súdneho dvora;

32. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že členské štáty budú dodržiavať rozsudky Súdneho dvora EÚ a ESĽP, a to riešením prípadov nedodržiavania predpisov prostredníctvom opatrení podľa článku 260 ods. 2 ZFEÚ a nariadenia o podmienenosti právnym štátom, najmä tie, ktoré sa týkajú LGBTIQ+ osôb a dúhových rodín prekračujúcich hranice v rámci EÚ;

([9]) Návrh Komisie zo 7. decembra 2022 na smernicu Európskeho parlamentu a Rady o normách pre subjekty pre rovnaké zaobchádzanie v oblasti rovnakého zaobchádzania so ženami a s mužmi a rovnosti príležitostí pre ženy a mužov v otázkach zamestnania a povolania a o vypustení článku 20 smernice 2006/54/ES a článku 11 smernice 2010/41/EÚ (COM(2022)0688).

33. vyzýva všetky členské štáty, aby dodržiavali usmernenia k stratégiám a akčným plánom na posilnenie rovnosti LGBTIQ osôb ([10]), ktoré pripravila podskupina pre rovnosť LGBTIQ osôb;

34. vyzýva členské štáty, aby rozšírili pokrytie služieb zdravotnej starostlivosti a umožnili LGBTIQ+ osobám vyhľadať osobitnú starostlivosť týkajúcu sa aj sexuálneho a reprodukčného zdravia a technológií; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali opatrenia na boj proti diskriminácii LGBTIQ+ osôb v sektore zdravotníctva;

35. vyzýva členské štáty, aby poskytli viac financovania na poskytovanie služieb pre obete rodovo motivovaného násilia a aby podporovali LGBTIQ+ obete, najmä LGBTIQ+ ženy a zohľadnili pritom ich osobitné potreby a skúsenosti;

36. pripomína, že je potrebné zabezpečiť, aby sa technológie rozpoznávania tváre a profilovania riadili zásadami transparentnosti, vysvetliteľnosti, spravodlivosti a zodpovednosti s cieľom riešiť predsudky a riziká, ktoré vytvárajú LGBTIQ+ osoby;

37. vyzýva EÚ, aby poskytla prístup k azylu LGBTIQ+ osobám vrátane osôb z tretích krajín klasifikovaných ako bezpečné krajiny;

38. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila podporu rovnosti LGBTIQ+ osôb v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu, ako bolo oznámené v stratégii pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025, a aby túto podporu zahrnula do pracovného programu na roky 2023 – 2025;

39. vyzýva Agentúru Európskej únie pre azyl (EUAA), aby urýchlene dokončila svoje praktické usmernenie týkajúce sa žiadateľov so SOGIESC a aby sa členské štáty týmto usmernením riadili;

40. vyzýva Komisiu, aby monitorovala vplyvy a financovala organizácie občianskej spoločnosti a akademické projekty, ktoré skúmajú antigenderové hnutia, s cieľom účinne na ne reagovať;

41. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri navrhovaní politík a programov na podporu LGBTIQ+ osôb v Európe a na celom svete vychádzali z empirických a zo systematických poznatkov organizácií občianskej spoločnosti a akademických výskumných pracovníkov;

42. vyzýva Úniu a členské štáty, aby uznali skutočnú alebo vnímanú sexuálnu orientáciu, rodovú identitu, rodové vyjadrenie a pohlavné znaky ako motívy predsudkov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby riešili nenávistné prejavy, trestné činy z nenávisti a násilie motivované SOGIESC, a to aj online; víta iniciatívu Komisie rozšíriť zoznam trestných činov EÚ v článku 83 ods. 1 ZFEÚ o nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti, čím by sa umožnilo stanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií uplatniteľných vo všetkých členských štátoch EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby trestné právo EÚ dôsledne reagovalo na nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že od uverejnenia oznámenia Komisie uplynuli takmer dva roky a že Rada v tomto smere nedosiahla žiadny pokrok, hoci bola schopná rýchlo rozšíriť zoznam trestných činov EÚ na iné účely; vyjadruje poľutovanie nad touto nečinnosťou, pretože k nenávistným prejavom a trestným činom z nenávisti dochádza čoraz viac; opakuje svoju výzvu Rade, aby sa dôsledne usilovala o dosiahnutie konsenzu, aby Komisia mohla začať druhú fázu postupu;

43. naliehavo vyzýva Komisiu, aby pokračovala v pracovnom programe na zvýšenie informovanosti a podporu nahlasovania trestných činov z nenávisti motivovaných SOGIESC; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že policajti a súdni úradníci absolvujú odbornú prípravu o otázkach týkajúcich sa LGBTIQ+ osôb, aby mohli lepšie podporovať LGBTIQ+ osoby a primerane vyšetrovať a stíhať prípady trestných činov z nenávisti;

44. vyzýva Komisiu, aby preskúmala právny rámec EÚ a možné spôsoby, ktoré by sa mohli použiť na boj proti postupom konverznej terapie a na ich zákaz na úrovni EÚ, a aby na členské štáty naliehala, aby zakázali tzv. konverzné terapie na základe SOGIESC;

([10]) Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní (Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16).

45. ako prvý krok víta skutočnosť, že Komisia formálne zaregistrovala európsku iniciatívu občanov s názvom Zákaz postupov konverzie v Európskej únii, keďže sa tým uznávajú právne dôvody na európskej úrovni na to, aby mohla v tejto veci konať; vyjadruje podporu tejto EIO; vyzýva Komisiu, aby konala a navrhla právne texty na základe zmlúv a nariadenia o EIO ([11]);

46. vyzýva na zákaz mrzačenia pohlavných orgánov, najmä mrzačenia pohlavných orgánov intersexuálnych osôb a mrzačenia ženských pohlavných orgánov;

47. vyzýva členské štáty, aby si naďalej vymieňali najlepšie postupy v oblasti ochrany základných práv intersexuálnych detí;

48. vyzýva na zákaz nútených potratov a nútených sterilizácií; zdôrazňuje význam práva LGBTIQ+ osôb na sebaurčenie, ich autonómie a fyzického a duševného zdravia; zdôrazňuje, že pozícia Európskeho parlamentu k návrhu smernice o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu zahŕňa pridanie mrzačenia ženských pohlavných orgánov, mrzačenia pohlavných orgánov intersexuálnych osôb a nútenej sterilizácie medzi tzv. trestné činy EÚ;

49. vyzýva členské štáty, aby uznali manželstvo a rodičovstvo párov rovnakého pohlavia na účely výkonu práv vyplývajúcich z práva EÚ, ako to požaduje Súdny dvor;

50. vyzýva členské štáty, aby s podporou Komisie zaviedli prístupné právne predpisy a postupy pre právne uznávanie rodu;

51. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali bezpečné a inkluzívne prostredie vo vzdelávaní, v kultúre, športe a iných odvetviach;

52. vyzýva členské štáty, aby prijali ďalšie kroky na zaručenie rovných práv pre LGBTIQ+ osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom výslovnej ochrany pred diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity, ktoré sú potrebné vo všetkých oblastiach života vrátane zamestnania, bývania, vzdelávania, verejného ubytovania a úverov;

53. vyzýva členské štáty, aby vykonávali odporúčania Rady týkajúce sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole, a najmä aby do nich zahrnuli opatrenia proti diskriminácii LGBTIQ+ osôb, najmä LGBTIQ+ mladých ľudí, s cieľom zabezpečiť bezpečné a inkluzívne vzdelávanie;

54. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili opatrenia na riešenie šikanovania a obťažovania LGBTIQ + detí a mladých ľudí v školách a zvýšili informovanosť o týchto prípadoch; zdôrazňuje, že takéto situácie prispievajú k sociálnemu vylúčeniu;

55. vyzýva Komisiu, aby rozšírila financovanie programu Erasmus+ v rámci témy „Podpora rovnosti LGBT+ osôb“ prostredníctvom aktívneho komunikačného úsilia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi;

56. vyzýva EÚ, aby bola príkladom a prevzala vedúcu úlohu pri presadzovaní práv LGBTIQ+ osôb na celom svete v súlade s jej usmerneniami o ľudských právach týkajúcich sa nediskriminácie vo vonkajšej činnosti;

57. vyzýva Komisiu, aby v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť zriadila osobitného zástupcu pre rovnosť LGBTIQ+ osôb s cieľom zabezpečiť horizontálne vykonávanie stratégie pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 v zahraničí;

58. vyjadruje znepokojenie nad stavom práv LGBTIQ osôb na celom svete; vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), aby využívali rozvojovú politiku ako nástroj na presadzovanie reforiem v rozvojových krajinách, riešili nedostatky v uznávaní a ochrane týchto práv a zabezpečili práva LGBTIQ+ osôb;

59. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že LGBTIQ+ osoby dostanú podporu v rámci rozpočtových a finančných nástrojov, ako aj v rámci širších programov rozvojovej pomoci;

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/788 zo 17. apríla 2019 o európskej iniciatíve občanov (Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 55).

60. vyzýva Komisiu, aby podporovala kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny pri vykonávaní právnych predpisov EÚ, a to aj v oblasti práv LGBTIQ+ osôb, a aby monitorovala ich pokrok;

61. vyzýva Komisiu, aby ďalej zlepšovala možnosti refinancovania a poskytovania flexibilného financovania, ktoré by umožnilo prístup k takémuto financovaniu malým, základným ochrancom ľudských práva a iným aktérom občianskej spoločnosti pôsobiacim v oblasti podpory práv LGBTIQ+ osôb v Únii a v tretích krajinách v súlade s právom EÚ;

62. vyzýva Komisiu, aby ďalej zlepšovala svoju komunikáciu o možnostiach financovania na podporu rovnosti LGBTIQ + osôb, najmä v členských štátoch, v ktorých sa rovnosť stretla s prekážkami;

63. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že členské štáty budú spravovať finančné prostriedky EÚ v súlade s chartou vrátane práva na nediskrimináciu, ako to vyžaduje horizontálna „základná podmienka“ podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach ([12]) (NSU); zdôrazňuje, že Komisia nemôže uhradiť žiadne výdavky, kým nie sú splnené príslušné základné podmienky;

64. vyzýva EÚ, aby pokračovala v boji proti stigmatizácii a obťažovaniu obhajcov ľudských práv LGBTIQ+ osôb a chránila obhajcov ľudských práv z tretích krajín; vyzýva EÚ, aby rozšírila tieto mechanizmy na obhajcov ľudských práv v EÚ a umožnila tak ochranu obhajcov ľudských práv LGBTIQ+ osôb v členských štátoch;

65. naliehavo vyzýva EÚ, aby rozšírila takúto ochranu na obhajcov ľudských práv v členských štátoch EÚ;

66. vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila zber údajov o diskriminácii na základe SOGIESC a aby tieto údaje využívala pri tvorbe inkluzívnych verejných politík zodpovedajúcich potrebám LGBTIQ+ osôb a podporovala využívanie týchto údajov členskými štátmi;

67. vyzýva všetky členské štáty, aby samy zhodnotili svoj pokrok pri vykonávaní stratégie pre rovnosť LGBTIQ+ osôb a podelili sa o svoje výsledky s Komisiou a Európskym parlamentom;

68. vyzýva všetky členské štáty, aby prijali národné akčné plány a stratégie pre rovnosť LGBTIQ+ osôb do roku 2025;

69. vyzýva Komisiu, aby vypracovala novú stratégiu pre rovnosť LGBTIQ+ osôb na roky 2025 – 2030 založenú na pevných záväzkoch, ktorá bude odrážať chartu, výzvy a očakávania Európskeho parlamentu, organizácií občianskej spoločnosti a LGBTIQ+ osôb v Európe a na celom svete; žiada Komisiu, aby oznámila časový limit pre nasledujúcu stratégiu pre rovnosť LGBTIQ+ osôb pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024;

70. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že ďalšia stratégia pre rovnosť LGBTIQ+ osôb sa bude riadiť silnejším nástrojom, ktorý bude dopĺňať plán vykonávania zameraný na ciele, silná štruktúra začleňovania práv LGBTIQ+ osôb, ktorý zabezpečí, že práva LGBTIQ+ osôb budú začlenené do všetkých politík EÚ vrátane všetkých dôvodov diskriminácie súvisiacich so sexuálnou orientáciou, rodovou identitou, rodovým vyjadrením a pohlavnými znakmi, a prideľovanie zdrojov; že jeho súčasťou bude harmonogram a míľniky, ktorými sa zabezpečí monitorovanie, hodnotenie, zodpovednosť a získavanie poznatkov vrátane konzultácií s organizáciami LGBTIQ+; ďalej vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť skupinám v zraniteľných situáciách, ako sú situácie LGBTIQ+ detí a mladých ľudí;

71. vyzýva Komisiu, aby v nasledujúcom funkčnom období zabezpečila portfólio komisára pre rovnosť a rozmanitosť;

([12]) Nariadenie (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

72. vyzýva na zavedenie funkcie koordinátora pre práva LGBTIQ+ osôb v Komisii;

°
° °

73. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii, vládam a parlamentom členských štátov a kandidátskych krajín a parlamentom na nižšej ako národnej úrovni a miestnym orgánom členských štátov a kandidátskych krajín.